

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 68a/2024

privind controlul constituționalității unor prevederi din Legea privind descentralizarea administrativă, din Legea asistenței sociale, din Legea cu privire la serviciile sociale și din Legea cu privire la incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități

(competențele autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia în domeniul asistenței sociale)

CHIȘINĂU

3 octombrie 2024

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dnei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dnei Liuba ȘOVA
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dnei Dina Musteața, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 21 martie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 3 octombrie 2024, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află sesizarea depusă la Curtea Constituțională la 21 martie 2024, pe baza articolelor 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, de dl Gaik Vartanean, deputat în Parlamentul Republicii Moldova.

2. Autorul sesizării îi solicită Curții Constituționale să verifice constituționalitatea:

- articolului 6¹ din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28 decembrie 2006;

- articolelor 13 alineatele (1), (2) și (4), 14 alin. (1) lit. g) din Legea asistenței sociale nr. 547 din 25 decembrie 2003;

- textului „și, respectiv, de către autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia, după caz,” din articolul 1 și a articolelor 7 alin. (2) lit. b), 9, 19¹ alin. (5), a textului „autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia” din denumirea articolului 25, a textului „structurii responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia” din articolul 25 alin. (1), a textului „structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia” din articolul 25 alin. (2) și a articolului 26 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la serviciile sociale nr. 123 din 18 iunie 2010;

- articolelor 13 alin. (1) lit. e), 52 alin. (2), textului „și structura responsabilă de asistența socială și protecția drepturilor copilului din

municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia” din articolul 53 alin. (1), a textului „și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia” din articolele 53 alin. (4) și 56 alin. (1) – (4) și a textului „autoritățile administrației publice locale se consultă cu agenția teritorială de asistență socială sau cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în cazul municipiului Chișinău ori al unității teritoriale autonome Găgăuzia, și” din articolul 56¹ alin. (2) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30 martie 2012.

LEGISLAȚIA PERTINENTĂ

3. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 7 Constituția, Lege Supremă

„Constituția Republicii Moldova este Legea ei Supremă. Nici o lege și nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

(2) Cetățenii au dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subsistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.”

Articolul 51 Protecția persoanelor cu dizabilități

„(1) Persoanele cu dizabilități beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.

(2) Nimeni nu poate fi supus nici unui tratament medical forțat, decât în cazurile prevăzute de lege.”

4. Prevederile relevante ale Legii privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28 decembrie 2006 sunt următoarele:

Articolul 6¹

Domeniile proprii de activitate și delegarea de competențe în domeniul asistenței sociale a municipiului Chișinău și a unității teritoriale autonome Găgăuzia

„(1) Pentru autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia se stabilesc următoarele domenii proprii de activitate în domeniul asistenței sociale:

a) administrarea unităților de asistență socială de interes municipal și, respectiv, regional;

b) dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale comunitare pentru categoriile de persoane social vulnerabile; monitorizarea calității serviciilor sociale.

(2) Competențele autorităților publice centrale în domeniul asistenței sociale sunt delegate autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia și sunt finanțate din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat, prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv.”

5. Prevederile relevante ale Legii asistenței sociale nr. 547 din 25 decembrie 2003 sunt următoarele:

Articolul 13

Rolul agențiilor teritoriale de asistență socială și al structurilor responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia

„(1) Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, în comun cu autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și în colaborare cu reprezentanții societății civile, realizează politica de asistență socială și asigură aplicarea legislației la nivel teritorial.

(2) Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia exercită următoarele atribuții:

a) identifică problemele sociale în raza administrativ-teritorială și elaborează strategii de dezvoltare și prestare a asistenței sociale în conformitate cu politica socială a Guvernului, promovată de Ministerul Muncii și Protecției Sociale;

b) organizează și acordă asistență socială în funcție de necesitățile identificate;

b¹) organizează activități de prevenire a situațiilor de risc pentru copii și susțin dezvoltarea capacităților familiei în îngrijirea și educația copilului;

b²) asigură protecția copiilor în situație de risc și a copiilor separați de părinți;

c) **generalizează și sistematizează informația privind asistența socială acordată și analizează eficiența acesteia;**

d) **susțin autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și pe reprezentanții societății civile în activitatea de elaborare și implementare a programelor locale de dezvoltare a asistenței sociale, precum și în cea de monitorizare a realizării acestora;**

e) **asigură gestionarea mijloacelor financiare și a resurselor umane pentru dezvoltarea și prestarea asistenței sociale în teritoriul administrat;**

f) **susțin activitatea instituțiilor de asistență socială din primăriile aflate în raza unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și înaintează propuneri în vederea optimizării activității acestora;**

g) **completează sistemul informațional în domeniul asistenței sociale;**

h) **informează populația despre situația în domeniul asistenței sociale, despre modul de acordare a prestațiilor și a serviciilor sociale;**

i) **asigură prestarea asistenței sociale persoanelor aflate în situații de dificultate;**

i¹) **oferă, la solicitarea Inspectoratului Social de Stat, informațiile necesare pentru efectuarea controlului de stat privind acordarea asistenței sociale în teritoriul administrat;**

j) **asigură supervizarea personalului din sistemul de asistență socială.**

(3) Agenția teritorială de asistență socială, de comun acord cu autoritatea administrației publice locale de nivelul întâi, angajează personalul din sistemul de asistență socială, conform art.15 alin.(1), pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației aflate în dificultate din unitatea administrativ-teritorială respectivă.

(4) **În municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, acțiunile prevăzute la alin.(3) sunt realizate de structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și, respectiv, din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.**

(5) Prin derogare de la prevederile art.14 alin.(6) și ale art.31 alin.(4) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, agențiile teritoriale de asistență socială dispun de personalitate juridică, sunt amplasate pe teritoriul unităților administrativ-teritoriale și sunt grupate zonal, în modul stabilit de către Guvern.”

Articolul 14

Rolul autorităților administrației publice locale de nivelul întâi în organizarea asistenței sociale

„(1) Autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi exercită următoarele atribuții:

[...]

g) **monitorizează și coordonează activitatea personalului din sistemul de asistență socială în comun cu agenția teritorială de asistență socială și subdiviziunile acesteia sau, după caz, structurile responsabile de asistența**

socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și, respectiv, din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.

[...]"

6. Prevederile relevante ale Legii cu privire la serviciile sociale nr. 123 din 18 iunie 2010 sunt următoarele:

Articolul 1 Noțiuni de bază

„În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

[...]

unitate de asistență socială – subdiviziune organizațională care activează la nivel de comunitate, cu finanțare asigurată de către autoritățile administrației publice centrale și, respectiv, de către autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia, după caz, în scop de prestare a serviciilor sociale cât mai aproape de beneficiari;

[...]"

Articolul 7 Prestatori de servicii sociale

„(1) Prestatori de servicii sociale pot fi persoane fizice sau persoane juridice publice ori private.

(2) **Prestatori publici de servicii sociale sunt:**

[...]

b) **structurile responsabile de asistență socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia;**

[...]"

Articolul 9

Atribuțiile agențiilor teritoriale de asistență socială, ale autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia

„(1) **Agențiile teritoriale de asistență socială, autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia asigură dezvoltarea și gestionarea serviciilor sociale în conformitate cu competențele stabilite, în funcție de necesitățile identificate ale populației, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale de nivelurile întâi și al doilea, agenții economici, patronatele, sindicatele din teritoriu și asociațiile obștești din țară și din străinătate.**

(2) **Funcția de prestare a serviciilor sociale în unitățile administrativ-teritoriale arondate agenției teritoriale de asistență socială este realizată prin intermediul structurilor teritoriale de asistență socială, acestea având responsabilitatea directă de diversificare și prestare a serviciilor sociale orientate, în mod prioritar, spre menținerea beneficiarului în familia și comunitatea de unde provine.**

(2¹) Funcția de prestare a serviciilor sociale în municipiul Chișinău și unitatea teritorială autonomă Găgăuzia se pune în sarcina structurilor responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din cadrul acestora, acestea având responsabilitatea directă de diversificare și prestare a serviciilor sociale orientate, în mod prioritar, spre menținerea beneficiarului în familia și comunitatea de unde provine.

(3) În exercitarea funcțiilor lor, agențiile teritoriale de asistență socială, structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia beneficiază necondiționat, după caz, de susținerea poliției, instituțiilor publice din domeniul educației, sănătății și din alte domenii.

(4) În scop de prestare a serviciilor sociale, agențiile teritoriale de asistență socială/autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia, în teritoriul administrat, exercită următoarele atribuții:

a) informează populația și acordă consultații cu privire la serviciile sociale și la drepturile persoanei la aceste servicii;

b) analizează necesitățile comunității cu privire la serviciile sociale;

c) planifică tipurile de servicii sociale și identifică mijloacele financiare pentru prestarea acestora în funcție de necesitățile stabilite, inclusiv pentru procurarea serviciilor sociale de care nu dispun sau pe care nu este rezonabil economic să le presteze individual;

d) înființează, reorganizează sau lichidează, în modul stabilit, instituții ce prestează servicii sociale și asigură funcționarea acestora;

e) remită cererile/reclamațiile către organul abilitat cu prestarea serviciilor sociale respective în cazul în care obiectul cererilor/reclamațiilor depășește limitele competenței sale;

f) informează, neîntârziat, autoritățile competente despre cazurile de încălcare a legislației în domeniul prestării serviciilor sociale, precum și despre cazurile de necorespondere cerințelor prescrise;

g) evaluează cazul și stabilesc necesitățile persoanei/familiei privind serviciile sociale și, în funcție de necesitățile acestora, asigură prestarea serviciilor sociale corespunzătoare;

h) monitorizează procesul de prestare a serviciilor sociale și organizează evaluarea calității acestor servicii acordate de prestatorii de servicii, indiferent de tipul de proprietate și de forma juridică de organizare, în teritoriul administrat;

i) prezintă Ministerului Muncii și Protecției Sociale informațiile acumulate în urma monitorizării și evaluării locale a serviciilor sociale acordate, în forma și perioadele stabilite.”

Articolul 19¹
Serviciile sociale de bază

„[...]

(5) Serviciile sociale de bază sunt implementate de agențiile teritoriale de asistență socială și de structurile de asistență socială și protecție a drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.”

Articolul 25

Rolul agențiilor teritoriale de asistență socială/autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia în procesul de monitorizare și evaluare a serviciilor sociale

„(1) Unitatea de asistență socială colectează informația primară privind serviciile sociale prestate în comunitate și o prezintă structurii teritoriale de asistență socială, **structurii responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia.**

(1¹) Structura teritorială de asistență socială prezintă informația colectată agenției teritoriale de asistență socială.

(2) Agențiile teritoriale de asistență socială, **structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia** prezintă Ministerului Muncii și Protecției Sociale rapoarte cu informația solicitată conform metodologiei de monitorizare și evaluare a impactului politicilor în domeniul serviciilor sociale, inclusiv privind serviciile prestate de sectorul privat.”

Articolul 26

Prevederi generale privind finanțarea serviciilor sociale

„(1) Serviciile sociale sunt finanțate din:

- a) bugetul de stat;
 - b) bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi;
 - c) **bugetele municipiului Chișinău și al unității teritoriale autonome Găgăuzia;**
- [...]”

7. Prevederile relevante ale Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30 martie 2012 sunt următoarele:

Articolul 13

Procedura de determinare a dizabilității

„(1) Dizabilitatea se determină de către Consiliu sau structurile sale teritoriale în baza următoarelor acte:

[...]

e) **în cazul persoanelor aflate la evidența structurilor teritoriale de asistență socială/structurilor responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia, de asigurări sociale sau de ocupare a forței de muncă și care se prezintă la expertiză pentru prima dată sau în mod repetat (reexpertizare), formularul completat și eliberat de structurile menționate privind prestațiile și serviciile sociale de care persoana beneficiază.**

[...]"

Articolul 52 Serviciile sociale

„[...]

(2) **Tipul serviciului social de care urmează să beneficieze persoana cu dizabilități este determinat de recomandările ce se conțin în programul individual de reabilitare și incluziune socială al acesteia și se bazează pe evaluarea inițială și/sau complexă a persoanei/familiei, realizată de către asistentul social angajat de agenția teritorială de asistență socială și structura responsabilă de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia pentru a activa în cadrul primăriei și de către echipa multidisciplinară, și adaptat la necesitățile persoanei în cauză.**

[...]"

Articolul 53 Serviciul de îngrijire socială la domiciliu și serviciul de asistență personală

(1) **Agenția teritorială de asistență socială și structura responsabilă de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia** prestează următoarele servicii sociale:

a) serviciul de îngrijire socială la domiciliu – pentru persoanele cu dizabilități lipsite de suport din partea copiilor, din partea familiei extinse, cât și din partea altor persoane (prietenilor, rudelor, vecinilor), care au nevoie de ajutorul unei alte persoane conform recomandărilor din programul individual de reabilitare și incluziune socială și conform evaluării complexe a persoanei/familiei, realizată de asistentul social angajat de agenția teritorială de asistență socială **și structura responsabilă de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia** pentru primărie și de echipa multidisciplinară;

b) serviciul de asistență personală – pentru persoanele cu dizabilități severe care necesită îngrijire, însoțire și supraveghere permanentă din partea unei alte persoane în procesul integrării lor în societate (în domeniile protecției sociale, muncii, asistenței medicale, instructiv-educativ, informațional, al accesului la infrastructură etc.), conform recomandărilor din programul individual de reabilitare și incluziune socială și conform evaluării complexe a persoanei/familiei, realizată de asistentul social angajat de agenția teritorială de asistență socială **și structura responsabilă de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia** pentru primărie și de echipa multidisciplinară.

[...]

(4) **Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia** sunt responsabile de angajarea în muncă a lucrătorilor sociali și a asistenților personali, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Articolul 56

Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia

(1) Agențiile teritoriale de asistență socială și **structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia**, în colaborare cu reprezentanții societății civile, realizează politica de asistență socială a persoanelor cu dizabilități și asigură aplicarea legislației la nivel teritorial.

(2) Asistența socială a persoanelor cu dizabilități este asigurată de către agențiile teritoriale de asistență socială și **structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia** și de către alte organe ale statului, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

(3) Agențiile teritoriale de asistență socială și **structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia:**

a) analizează și evaluează problemele sociale ale persoanelor cu dizabilități pe teritoriul arondat și, în baza rezultatelor obținute, aprobă și dezvoltă programe locale de asistență socială pentru această categorie de persoane, exercită controlul asupra realizării acestora;

b) înființează, independent sau în parteneriat cu reprezentanții societății civile, servicii sociale primare și servicii sociale specializate pentru persoanele cu dizabilități, asigurând resursele umane, materiale și financiare necesare pentru buna lor funcționare;

c) pot stabili facilități suplimentare pentru persoanele cu dizabilități privind accesul la serviciile medicale, sociale, comerciale, de transport, de comunicații electronice și la alte tipuri de servicii sociale.

(4) La elaborarea și aprobarea programelor locale de incluziune socială, agențiile teritoriale de asistență socială și **structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia** se consultă cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Consiliul național pentru drepturile persoanelor cu dizabilități și cu reprezentanții societății civile în scopul evaluării impactului acestor programe asupra sistemului de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități.

Articolul 56¹

Autoritățile administrației publice locale

(1) Autoritățile administrației publice locale pot dezvolta programe de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități din surse proprii sau în colaborare cu reprezentanții societății civile.

(2) La elaborarea și aprobarea programelor de incluziune socială, **autoritățile administrației publice locale se consultă cu agenția teritorială de asistență socială sau cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în cazul municipiului Chișinău ori al unității teritoriale autonome Găgăuzia, și cu reprezentanții**

societății civile, în scopul evaluării impactului programelor respective asupra sistemului de incluziune socială a persoanelor cu dizabilități.

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului sesizării

8. Autorul sesizării menționează că, prin dispozițiile contestate, legislatorul a delegat autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia competența să asigure prestarea serviciilor sociale pentru persoanele din jurisdicția sa. Autorul consideră că autoritățile publice locale au posibilități financiare limitate în comparație cu autoritățile publice centrale și, din acest motiv, persoanele cu dizabilități riscă să nu beneficieze de serviciile sociale, iar asistenții sociali riscă să nu fie plătiți pentru serviciile prestate.

9. În acest sens, autorul consideră că prevederile contestate contravin articolelor 7 [*Constituția, Lege Supremă*], 16 [*egalitatea*], 47 [*dreptul la asistență și protecție socială*] și 51 [*protecția persoanelor cu dizabilități*] din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a Legii privind descentralizarea administrativă, a Legii asistenței sociale, a Legii cu privire la serviciile sociale și a Legii privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități, ține de competența Curții Constituționale.

12. Conform articolului 25 lit. g) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și articolului 38 alin. (1) lit. g) din Codul jurisdicției constituționale, deputații din Parlament au competența de a sesiza Curtea Constituțională.

13. Obiectul sesizării îl constituie prevederile menționate la § 2 de mai sus. Aceste prevederi nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

14. Autorul sesizării susține că prevederile contestate contravin articolelor 7 [*Constituția, Lege Supremă*], 16 [*egalitatea*], 47 [*dreptul la asistență și protecție socială*] și 51 [*protecția persoanelor cu dizabilități*] din Constituție.

15. Cu privire la articolul 7 din Constituție, Curtea reține că acest articol comportă un caracter general și nu poate constitui reper individual și separat (a se vedea DCC nr. 173 din 13 decembrie 2022, § 18). Totodată, Curtea a reiterat că dispozițiile constituționale ale articolului 16 devin incidente numai atunci când se demonstrează existența unui tratament diferențiat, precum și în cazul în care tratamentul diferențiat contestat se referă la unul din drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 12 din 6 martie 2024, § 22).

16. Cu privire la incidența articolelor 47 și 51 din Constituție, autorul sesizării consideră că aceste articole îi interzic legislatorului să delege competența autorităților centrale de a asigura prestarea serviciilor sociale în competența autorităților locale. Sub acest aspect, Curtea reține că articolul 47 alin. (1) din Constituție obligă statul să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcăminte, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare. Alineatul (2) din același articol stabilește cazurile în care cetățenii au dreptul la asigurare. Pe de altă parte, articolul 51 alin. (1) din Constituție prevede că persoanele cu dizabilități beneficiază de o protecție specială din partea întregii societăți. Statul asigură pentru ele condiții normale de tratament, de readaptare, de învățământ, de instruire și de integrare socială.

17. Analizând textul normelor constituționale menționate, Curtea observă că acestea prevăd standarde sociale care trebuie asigurate de stat, pentru a proteja și a îmbunătăți bunăstarea cetățenilor, în conformitate cu principiile justiției sociale. În același timp, normele în discuție nu stabilesc dacă aceste standarde trebuie asigurate de autoritățile publice centrale sau dacă acestea pot fi delegate autorităților publice locale.

18. Curtea observă că articolul 6¹ alin. (2) din Legea privind descentralizarea administrativă prevede un mecanism de finanțare a competenței autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia în domeniul asistenței sociale. Legislatorul a stabilit că această competență este finanțată din contul transferurilor cu destinație specială de la bugetul de stat, prevăzute în legea bugetului de stat pentru anul respectiv. Argumentul autorului că resursele financiare transferate ar fi insuficiente pentru exercitarea competenței delegate nu poate fi analizat de Curte din perspectiva articolelor 47 și 51 din Constituție, deoarece acest fapt ar implica o analiză a capacităților economice ale statului și ale unităților administrativ-teritoriale, chestiune care depășește domeniul ei de competență.

19. Prin urmare, pe baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizarea nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) lit. a), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea dlui Gaik Vartanean, deputat în Parlamentul Republicii Moldova, cu privire la controlul constituționalității:

- articolului 6¹ din Legea privind descentralizarea administrativă nr. 435 din 28 decembrie 2006;

- articolelor 13 alineatele (1), (2) și (4), 14 alin. (1) lit. g) din Legea asistenței sociale nr. 547 din 25 decembrie 2003;

- textului „și, respectiv, de către autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia, după caz,” din articolul 1 și a articolelor 7 alin. (2) lit. b), 9, 19¹ alin. (5), a textului „autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău și ale unității teritoriale autonome Găgăuzia” din denumirea articolului 25, a textului „structurii responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia” din articolul 25 alin. (1), a textului „structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia” din articolul 25 alin. (2) și a articolului 26 alin. (1) lit. c) din Legea cu privire la serviciile sociale nr. 123 din 18 iunie 2010;

- articolelor 13 alin. (1) lit. e), 52 alin. (2), a textului „și structura responsabilă de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia” din articolul 53 alin. (1), a textului „și structurile responsabile de asistența socială și protecția drepturilor copilului din municipiul Chișinău și din unitatea teritorială autonomă Găgăuzia” din articolele 53 alin. (4) și 56 alin. (1) - (4) și a textului „autoritățile administrației publice locale se consultă cu agenția teritorială de asistență socială sau cu Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în cazul municipiului Chișinău ori al unității teritoriale autonome Găgăuzia, și” din articolul 56¹ alin. (2) din Legea privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități nr. 60 din 30 martie 2012.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 3 octombrie 2024

DCC nr. 122

Dosarul nr. 68a/2024